

Datum

2022-09-20

Vår referens

Lotta HerzLotta Herz

UtredningssekreterareUtredningssekreterare

lotta.herz@malmö.se

lotta.herz@malmö.se

Tjänsteskrivelse

Nämndinitiativ Nima Gholam Ali Pour (SD) Lika villkor mellan kommunala och fristående grundskolor GRF-2022-23377

Sammanfattning

Nima Gholam Ali Pour (SD) väckte i grundskolenämnden i augusti 2022 ett nämndinitiativ angående lika villkor mellan kommunala och fristående grundskolor. Grundskolenämnden beslutade den 25 augusti 2022 att remittera ärendet till grundskoleförvaltningen för beredning.

Grundskoleförvaltningen har undersökt förutsättningarna att genomföra förslaget och bedömer att en kartläggning av förmåner inte är behövlig då studiebesök och liknande kostnader täcks av grundbeloppet. Förvaltningen bedömer även att det inte är möjligt att ge de fristående skolorna fri tillgång till de centrala stödfunktionerna. Det hade i stället krävt att separata avtal upprättas där enskilda huvudmän mot betalning får ta del av dessa tjänster.

Vidare ges fristående huvudmän idag tydlig vägledning och stöd gällande ansökningar om tilläggsbelopp. I det fall nämnden beslutar att gå vidare med ärendet, behöver initiativet förtydligas med vad för typ av underlag som bör förbättras.

Grundskoleförvaltningen föreslår därför att nämndinitiativet bör avslås.

Förslag till beslut

Grundskolenämnden föreslås besluta

1. Grundskolenämnden avslår nämndinitiativet.

Beslutsunderlag

- Nämndinitiativ Nima Gholam Ali Pour (SD) Lika villkor mellan kommunala och fristående grundskolor
- §116 GRN Nämndinitiativ Nima Gholam Ali Pour (SD) Lika villkor mellan kommunala och fristående grundskolor
- G-Tjänsteskrivelse GRN 20220928 angående lika villkor mellan kommunala och fristående grundskolor

Beslutsplanering

Grundskolenämndens arbetsutskott 2022-08-12

Grundskolenämnden 2022-08-25

Grundskolenämndens arbetsutskott 2022-09-16

Grundskolenämnden 2022-09-28

Ärendet

Nima Gholam Ali Pour (SD) väckte i augusti 2022 ett nämndinitiativ angående lika villkor mellan kommunala och fristående grundskolor. I initiativet framförs att det är viktigt att alla Malmös elever ska få möjligheten att lyckas, både eleverna i de kommunala grundskolorna såväl som eleverna i de fristående grundskolorna. Enligt initiativet finns det dock vissa förmåner för de kommunala grundskolorna som de fristående inte får ta del av på lika villkor, exempelvis att bli inbjudna och delta avgiftsfritt på vissa verksamheter.

Vidare påtalas att grundskoleförvaltningens storlek innebär en konkurrensfördel för de kommunala skolorna som får ta del av förvaltningens stödfunktioner, medan de fristående skolorna måste finansiera liknande stödfunktioner genom den ersättning de mottar. Initiativet framför även att fristående skolor behöver få bättre information gällande tilläggsbelopp. Många fristående skolor vet inte hur mycket som är avsatt för tilläggsbelopp i grundskolenämndens budget och hur det fördelas.

I nämndinitiativet yrkas:

- Att grundskolenämnden uppdrar grundskoleförvaltningen att göra en kartläggning av de förmåner som Malmö stad erbjuder kommunala grundskolor som inte erbjuds fristående grundskolor.
- Att grundskolenämnden uppdrar grundskoleförvaltningen att utifrån en sådan kartläggning verka för att kommunala grundskolor och fristående grundskolor behandlas lika av Malmö stads verksamheter samt verksamheter som får ekonomiskt stöd av Malmö stad.
- Att grundskolenämnden uppdrar grundskoleförvaltningen att återkomma med en konsekvensanalys av tillgängliggörandet av grundskoleförvaltningens stödfunktioner till de fristående grundskolorna.
- Att grundskolenämnden uppdrar grundskoleförvaltningen att verka för att fristående grundskolor ska få bättre underlag inför ansökan av tilläggsbelopp.

Grundskolenämnden beslutade den 25 augusti 2022 att remittera ärendet till grundskoleförvaltningen för beredning och vidare beslut vid nämndssammanträdet den 28 september.

Grundskoleförvaltningens synpunkter

Förmåner och likvärdighet

I 9 kap. 20 §, 10 kap. 38 §, 11 kap. 37 § skollagen (2010:800), samt 14 kap 4 § skolförordningen anges vilka kostnadslag som ska ingå i det grundbelopp som lämnas i bidrag till en enskild huvudman för förskoleklass, grundskola och grundsärskola. Där framgår att det i ersättningen

ska ingå kostnader för sådant som skolbibliotek, studiebesök och liknande kostnader. Förmåner, så som kulturupplevelser och studiebesök, är därmed täckta av grundbeloppet.

Friskolor i Malmö omfattas dessutom av kulturförvaltningens så kallade Kulturell allemansrätt. Kulturell allemansrätt är ett basutbud av kulturupplevelser som kulturförvaltningen erbjuder barn och unga i förskola, grundskola och gymnasium. Detta innebär att en stor del av Malmö stads kulturutbud är tillgängligt gratis för både kommunala och fristående skolor.

Sammanfattningsvis bedömer grundskoleförvaltningen att en kartläggning av förmåner inte är behövlig. Enskilda huvudmän får kompensation genom grundbeloppet för dessa utgifter. Dessutom ges flertalet kulturupplevelser gratis av kulturförvaltningen i Malmö stad.

Grundskoleförvaltningens stödfunktioner

Det är varje enskild huvudmans ansvar att ge sin/sina skolor de förutsättningar och stöd de behöver för att bedriva sin verksamhet i enlighet med skollagens krav. I det grundbelopp som varje fristående huvudman får ingår kostnader gällande undervisning; vilket inkluderar kostnader för skolans rektor och andra anställda med ledningsuppgifter, undervisande personal, stödåtgärder till elever, arbetslivsorientering, kompetensutveckling av personalen och liknande. Även kostnader för elevhälsa som avser medicinska, psykologiska eller psykosociala insatser ingår i grundbeloppet (se, 9 kap. 20 §, 10 kap. 38 §, 11 kap. 37 § skollagen, samt 14 kap. 4 § skolförordningen).

Vid prövning av så kallade fria nyttigheter i domstol (kammarrätt) har det bedömts att det inte är möjligt att ge fristående skolor fri tillgång till centrala stödfunktioner. De fristående huvudmännen ska vara fria att göra sina egna prioriteringar avseende hur stora resurser som avsätts för ett visst ändamål. Om en fristående skola vill ta del av de tjänster eller stöd som kommunen tillhandahåller får man i stället sluta separata avtal där skolan mot betalning får ta del av tjänsterna.

Även SKR har yttrat sig och bedömer att det inte är möjligt att ge fristående huvudmän fri tillgång till delar av hemkommunens elevhälsa i stället för att det ingår i grundbeloppet. Fri tillgång till en kommunal elevhälsa kan betraktas som ett stöd till en enskild anordnare och det bör kommunen inte ge eftersom detta strider mot kommunallagen.

En full konsekvensanalys av att upprätta avtal där enskilda huvudmän mot betalning får ta del av centrala stödfunktioner har i nuläget inte genomförts, men en trolig följd hade blivit att de centrala stödfunktionerna i grundskoleförvaltningen måste byggas ut. Förvaltningens stödfunktioner har redan i dagsläget svårt att fullt ut tillgodose efterfrågat stöd från de kommunala skolorna. Det bedöms därmed inte möjligt att utöka grundskoleförvaltningens uppdrag till att även ge stöd till enskilda skolhuvudmän utan att det medför organisatoriska och ekonomiska konsekvenser för grundskoleförvaltningen i form av till exempel ökade personalkostnader.

Sammanfattningsvis bedömer förvaltningen att det inte är möjligt att ge de fristående skolorna fri tillgång till de centrala stödfunktionerna. Det hade i stället krävt att separata avtal upprättas där enskilda huvudmän mot betalning får ta del av stödfunktionerna.

Tilläggsbelopp

Enligt 10 kap. 39 § skollagen, samt 14 kap. 8 § skolförordningen, kan huvudmän för fristående skolor söka tilläggsbelopp för bland annat elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd och som får extraordinära stödåtgärder, alltså insatser utöver särskilt stöd. I varje ärende görs en

individuell bedömning av elevens behov, och de stödinsatser som behöver vidtas utifrån aktuellt underlag. Omfattningen av elevens behov bedöms utifrån olika behovsnivåer. Till varje behovsnivå finns kopplat ett belopp utifrån elevens årskurs som grundskoleförvaltningens ekonomiavdelning tagit fram. Dessa återfinns på malmo.se och är tillgängliga för alla. Det finns inte någon fast summa i grundskolenämndens budget gällande tilläggsbelopp som ska fördelas ut, utan endast prognostiserat utfall. Slutgiltiga utbetalningar kan sedan antingen överskrida eller underskrida denna prognos beroende på hur mycket tilläggsbelopp som beviljas.

De fristående skolorna har tillgång till stöd och information gällande tilläggsbelopp på malmo.se. Där har de även möjlighet att ta del av grundskoleförvaltningens riktlinjer gällande tilläggsbelopp. I riktlinjerna framgår vilka tillämpliga bestämmelser i skollagen som hanteringen grundar sig på, samt hur ansökningarna behandlas och bedöms. Ansökan görs sedan på en blankett där det framgår tydligt vilka uppgifter och vilka underlag som måste finnas med i ansökan. Ansökningsblanketterna sågs över och uppdaterades i mars 2022 för att ytterligare tydliggöra vad skolorna behöver inkomma med för uppgifter för att förvaltningen ska kunna fatta beslut.

Även Skolverket tillhandahåller stödmaterial kring tilläggsbelopp, både till fristående skolor och till kommuner. I Skolverkets material förklaras bland annat vad tilläggsbelopp är, vad extraordinära stödåtgärder innebär, villkoren för tilläggsbelopp och vad en ansökan om tilläggsbelopp ska innehålla.

Vidare är ansvariga handläggare i grundskoleförvaltningen tillgängliga för de fristående skolorna både via telefon och e-post. Handläggare besvarar regelbundet frågor och funderingar kring ansökningar och hur förvaltningen resonerat vid beslut. Det är dock varje huvudmans ansvar enligt skollagen att utreda en elevs behov av stöd och upprätta åtgärder utifrån elevens behov. Då tilläggsbelopp endast ska lämnas i undantagsfall måste skolan ansvara för att ansökan klart visar att eleven har ett sådant omfattande behov av särskilt stöd som berättigar till tilläggsbelopp. Behoven ska vara dokumenterade och tydligt definierade. Det ska även vara tydligt att skolan ger ett extraordinärt stöd för att möta upp behoven. Det är därefter hemkommunens uppgift att bedöma om behoven är omfattande och åtgärderna extraordinära och därmed berättigar till tilläggsbelopp.

Sammanfattningsvis konstaterar förvaltningen att de fristående huvudmännen ges tydlig vägledning och stöd gällande ansökningar om tilläggsbelopp. I det fall nämnden beslutar att gå vidare med ärendet, behöver initiativet förtydligas med vad för typ av underlag som bör förbättras.

Grundskoleförvaltningens bedömning

Sammanfattningsvis bedömer grundskoleförvaltningen att då studiebesök och liknande kostnader täcks av grundbeloppet, och flertalet kulturupplevelser erbjuds gratis av kulturförvaltningen, så är en kartläggning av förmåner inte behövlig. Förvaltningen bedömer även att det inte är möjligt att ge de fristående skolorna fri tillgång till de centrala stödfunktionerna. Det hade i stället krävt att separata avtal upprättas där de mot betalning får ta del av dessa tjänster.

Vidare ges fristående huvudmän omfattande vägledning och stöd gällande ansökningar om tilläggsbelopp. I det fall nämnden beslutar att gå vidare med ärendet, behöver initiativet förtydligas med vad för typ av underlag som bör förbättras.

Grundskoleförvaltningen föreslår att nämndinitiativet ska avslås.

Ansvariga

Helena Plantin Enhetschef

Anette Enhav Avdelningschef

Peter Lindberg Förvaltningschef